

4. uusittu ja korjattu painos

ISBN 951-9130-04-7

Gummerus Kirjapaino Oy
Jyväskylä 1991

KUSTANTAJAN ESIPUHE

Tässä Uuden testamentin niin sanotussa sanatarkassa suomennoksessa on koetettu seurata alkukielen (kreikan) lyhyitä ja nasevia sanontoja. Sen tähden on tarpeettomia sanoja vältetty, samoin selittelevää kääntämistä. Toisinaan on kuitenkin tekstin ymmärrettävyyden lisäämiseksi käytetty kursiivilla painettuja *täytesanoja*, joilla ei tosin sanatarkasti ole vastinetta alkutekstissä, mutta niitten ajatukset ovat sen mukaisia.

Lihavin kirjasimin on painettu ne kohdat, jotka Uusi testamentti esittää Jeesuksen omana puheena. Kohdissa, joissa joku toinen lainaa Jeesuksen sanoja (esim. Paavali Apostolien teoissa), on käytetty tavallisia kirjasimia. Jumalaan ja Jeesukseen viittaavat sanat Hän ja Minä on kirjoitettu isoin alkukirjaimin.

Eräät sanat esiintyvät teoksessa nykyisestä kirjakielestä poikkeavassa asussa. Näitä ovat evankelio, mailma, ensimmäinen, lähimäinen, Babilonia. Tärkeimmät henkilönimet ovat suomalaisessa muodossa, mutta muut henkilönimet sekä paikannimet on jätetty vieraskieliseen muotoon.

Jakeitten välissä on erotusmerkinä käytetty kauttaviivaa (/). Tekstin sivuun on merkitty joka viidennen jakeen jaenumero.

Kreikankielisenä tekstilähteenä on pääasiallisesti — joskaan ei johdonmukaisesti — käytetty idän kirkon hyväksymää niin kutsuttua bysanttilaista tekstiä (tunnetaan myös nimeltä textus receptus, joka on lähinnä vain eräänlainen tekninen nimitys 1500-luvulta). Käyttämämme tekstilähteiden vaihtelevuudesta johtuen käännöksessä esiintyy toisinaan hakaset [].

Tekstin alaviitteinä olevissa lyhyissä selityksissä on pyritty tuomaan esille tekstin ymmärtämiselle välttämättömiä asioita, mutta ei niinkään varsinaisia tekstin selityksiä.

Suomennostyön on tehnyt professori Aapeli Saarisalo (1896—1986) yhdessä filosofian maisteri Toivo Koilon kanssa. Esikuvanaan hänellä on ollut Gustaf Johanssonin periaate asettaa Raamatun kielenkäyttö etusijalle.

Nyt ilmestynvä korjattu painos on järjestyksessä neljäs. Teos ilmestyi aluksi maalaiskielellä kahtena niteenä "Neljä evankeliota" (1968) ja "Apostolien tekoja ja kirjeitä" (1969). Toinen painos 1969 oli kirjakielinen, jota seurasi sen kolmas uusittu ja osaksi korjattu painos 1978.

Tähän neljänteen painokseen on tehty kaksi käännöskorjausta. Ensimmäinen on Mt. 6:11 ("tuleva leipämme" aikaisemman "tarpeellinen leipämme" asemesta), jonka rinnakkaiskohta Lk. 11:3 on kuitenkin pieteettisyydestä jätetty entiseen asuunsa. Toinen käännöstä koskeva korjaus on jakeessa Room. 10:4 ("päämäärä" aikaisemman "loppu" asemesta). Kyseisissä jakeissa on nyt myös uudet alaviitteet.

EVANKELIO MATTEUKSELTA

1. luku

Jeesuksen Kristuksen, Daavidin pojan, Aaprahamin pojan, syntymäkirja.

Aaprahamille syntyi Iisak, Iisakille syntyi Jaako, Jaakolle syntyi Juuda ja hänen veljensä./ Juudalle syntyi Faares ja Sera Taamarista. Faareelle syntyi Esrom, Esromille syntyi Aram./ Aramille syntyi Aminadab, Aminadabille syntyi Nahasson, Nahassonille syntyi Salmon./ Salmonille syntyi Boogas Raahabista, Boogalle syntyi Oobed Ruutista, Oobedille syntyi Iisai./Iisaille syntyi Daavid, kuningas.

5

Matteuksen evankelio muodostaa luontevan siirtymisen Vanhasta Testamentista Uuteen. Matteus tahtoo osoittaa juutalaisille, että Jeesus Kristus on profeettain lupaama Messias, lain ja profeettain täyttymys. Evankelio on luultavasti kirjoitettu vuosina 60—70 jKr. Eräistä kohdista voidaan päätellä, ettei Jerusalemin hävitys ole vielä tapahtunut. Vanhin perimätieto sovitaa sen aikaan, jolloin Pietari ja Paavali julistivat hyvää sanomaa Roomassa. Kirjoituspaikka on tuntematon, mutta evankelio on levinnyt yleisesti heti kirjoittamisensa jälkeen, koska sen tunsivat kaukana toisistaan sijaitsevilla paikkakunnilla toimineet kirjoittajat.

Matteus kirjoitti juutalaiskristityille, minkä vuoksi hän erityisesti kiinnitti huomiota Messias-ennustusten täyttymiseen Jeesuksessa, Daavidin pojassa, joka täytti lain ja profeetat. Tekijä on hyvin perehtynyt Vanhaan Testamenttiin, johon hän viittaa 65 kertaa, 43 kertaa sanasta sanaan. Kaksitoista kertaa hän erityisen painokkaasti mainitsee Jeesuksen elämän tärkeistä vaiheista puhuessaan, että ennustukset ovat Jeesuksessa täyttyneet. Evankeliossa Jeesus itse viittaa Vanhaan Testamenttiin 34 kertaa. Matteus teroittaa voimakkaasti Jeesuksen uskollisuutta isiltä peritylle laille ja kansaansa kohtaan. Hän esittää Jeesuksen uuden valtakunnan, taivasten valtakunnan Kuninkaana.

Matteuksen tapana on yhdistää pitkiä puhejaksoja, esim. Vuorisaarna (luvut 5—7), opetuslasten lähettäminen (10), vertauksia (13) sekä eskatologiset eli lopun aikaa käsittelevät puheet (24,25).